

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W JORDANOWIE**
Grupa BPS

Załącznik nr 1 do
Uchwały Zarządu nr 1/31/2017
Banku Spółdzielczego w Jordanowie
z dnia 12.07.2017 r.

**Ujawnienie informacji
o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu
ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych,
polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji
podlegających obowiązkowym ujawnieniom
według stanu na dzień 31.12.2016 r.**

Jordanów, lipiec 2017 r.

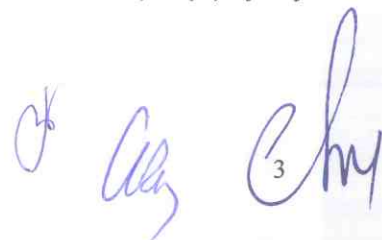
SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
1. Informacje ogólne o Banku	4
2. Podstawy prawne	5
3. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem - art. 435	5
3.1. Ryzyko kredytowe	6
3.2. Ryzyko operacyjne	9
3.3. Ryzyko braku zgodności	10
3.4. Ryzyko stopy procentowej	11
3.5. Ryzyko płynności i finansowania	13
3.6. Ryzyko walutowe	22
4. Informacje w zakresie zasad zarządzania - art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ustawy Prawo bankowe	24
5. Zakres stosowania - art. 436	24
6. Fundusze własne - art. 437	24
7. Wymogi kapitałowe - art. 438	27
8. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta - art. 439	30
9. Bufory kapitałowe - art. 440	30
10. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441	30
11. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442	30
12. Aktywa wolne od obciążeń - art. 443	37
13. Korzystanie z ECAI - art. 444	37
14. Ekspozycja na ryzyko rynkowe - art. 445	37
15. Ekspozycja na ryzyko operacyjne - art. 446	37
16. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym - art. 447	38
17. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym - art. 448	39
18. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne - art. 449	41
19. Polityka w zakresie wynagrodzeń - art. 450	41
20. Dźwignia finansowa - art. 451	44
21. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego - art. 452	46
22. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - art. 453	46
23. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego - art. 454	48
24. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego - art. 455	48
ZAŁĄCZNIK NR 1 - Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe	49
ZAŁĄCZNIK NR 2 - Oświadczenie Zarządu	58
ZAŁĄCZNIK NR 3 - Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka	59

Wykaz tabel:

Tabela nr 1	Źródła finansowania działalności Banku według stanu na dzień 31.12.2016 r.
Tabela nr 2	Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku według stanu na dzień 31.12.2016 r.
Tabela nr 3	Zestawienie nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR według stanu na dzień 31.12.2016 r.
Tabela nr 4	Częstotliwość i rodzaj informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności
Tabela nr 5	Średni i maksymalny poziom wykorzystania obowiązujących limitów według stanu na dzień 31.12.2016 r. oraz maksymalne wykorzystanie w całym 2016 roku
Tabela nr 6	Struktura funduszy własnych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 7	Uzgodnienie pozycji funduszy własnych Tier I i Tier II do bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym (przedstawionym zgodnie z ustawą o Rachunkowości) (dane w tys. zł)
Tabela nr 8	Zestawienie regulacyjnych wymogów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 9	8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia CRR według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 10	Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 11	Wymogi kapitałowe w odniesieniu do ryzyka rynkowego (dane w tys. zł)
Tabela nr 12	Wskaźniki dotyczące wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne (dane w tys. zł)
Tabela nr 13	Ustalone wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 14	Całkowita i średnia wartość ekspozycji netto dla każdej klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 15	Ekspozycje przeterminowane w podziale na istotne grupy kontrahentów według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 16	Ekspozycje kredytowe w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 17	Kredyty według terminów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 18	Struktura zobowiązań pozabilansowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 19	Ekspozycje przeterminowane w podziale na grupy według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 20	Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych (dane w tys. zł)
Tabela nr 21	Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 22	Wielkość wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe według stanu na dzień 31.12.2016 r.
Tabela nr 23	Ilość i wysokość strat operacyjnych w 2016 roku
Tabela nr 24	Instrumenty finansowe według stanu na dzień 31.12.2016 r.
Tabela nr 25	Informacje o sumie wypłaconych w 2016 r. wynagrodzeń (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy) osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF
Tabela nr 26	Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy), z podziałem na obszary działalności w Banku Spółdzielczym w Jordanowie (w tys. zł)
Tabela nr 27	Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy), z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)
Tabela nr 28	Wartość wskaźnika dźwigni finansowej w 2015 i 2016 roku
Tabela nr 29	Wskaźnik dźwigni – formularz do celów ujawniania informacji
Tabela nr 30	Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 31	Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 32	Tabela LRSpI: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)
Tabela nr 33	Tabela LRQua: Informacje jakościowe
Tabela nr 34	Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego – informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym według stanu na dzień 31.12.2016 r.

WPROWADZENIE

1. Niniejszy dokument stanowi realizację Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR), innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, jak również „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Jordanowie”, udostępnionej na stronie internetowej Banku: www.bsjordanow.pl.
2. Niniejszy dokument obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe.
3. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu CRR dokonuje ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie, zwanym dalej „Informacją” wg stanu na dzień 31.12.2016 r.
4. W niniejszej Informacji zawarto wszystkie dane dotyczące adekwatności kapitałowej, o których mowa w w/w regulacjach, z wyjątkiem informacji nieistotnych. Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, a informacje ogłaszane są na poziomie indywidualnym. Uzupełnieniem ujawnianych informacji zawartych w niniejszym dokumencie są dane zawarte w „Informacji dodatkowej sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Jordanowie za okres od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 roku” oraz „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Spółdzielczego w Jordanowie w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016 roku”.

1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

1. Bank Spółdzielczy w Jordanowie, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Jordanowie, ul. Rynek 44, 34-240 Jordanów, którego akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla Krakowa Śródmieścia, w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisano do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000128861, NIP 735-00-19-736 REGON 000499933, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2016 roku.
2. Bank Spółdzielczy działa na terenie województwa małopolskiego, oraz na terenie powiatu żywieckiego z terenu województwa śląskiego.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
4. W 2016 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

L. p.	Placówka	Adres
1.	Centrala w Jordanowie	34-240 Jordanów, ul. Rynek 44
2.	Oddział w Makowie Podhalańskim	34-220 Maków Podhalański, ul. 3 Maja 6
3.	Oddział w Zawoi	34-222 Zawoja 1923
4.	Filia w Białce	34-220 Maków Podhalański, Białka 608
5.	Filia w Sidzinie	34-236 Sidzina 362
6.	Filia w Krakowie	30-504 Kraków, ul. Kalwaryjska 90

5. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.
6. Bank Spółdzielczy w Jordanowie jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, który zapewnia płynność i wypłacalność każdego uczestnika.

4

2. PODSTAWY PRAWNE

Niniejsza Informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),
- 2) Ustawie Prawo bankowe (art. 111 oraz 111a),
- 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (§ 31),
- 4) Rekomendacjach wydanych przez KNF, w tym Rekomendacji P.

3. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – ART. 435

1. W Banku funkcjonuje zorganizowany system zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, jednostki i komórki organizacyjne, a także pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”. Strategia ta jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Jordanowie na lata 2013-2017” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd oraz weryfikacja dokonywana jest także w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz Banku lub w jego otoczeniu zewnętrznym.
2. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” powiązana jest również z innymi regulacjami wewnętrznymi o charakterze strategicznym, np. „Politykami w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Jordanowie”, „Planem ekonomiczno - finansowym Banku Spółdzielczego w Jordanowie”, itp.
3. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki może ponieść Bank.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, oraz założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) podlega monitorowaniu, a także raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami oraz „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.
6. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit a - d Rozporządzenia CRR, tzn. strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i Statutu Banku, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszej Informacji. Załącznik ten zawiera również informacje objęte art. 111 a ust. 4 ustawy Prawo bankowe.
7. Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust. 1 lit. e, zatwierdzone przez Zarząd, zawarte w Załączniku nr 2 do niniejszej Informacji.

8. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust. 1 lit f., w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka, zawarta w Załączniku nr 3 do niniejszej Informacji.

3.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe itp.).

Rada Nadzorcza określa cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, ujęte w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniających odpowiedni poziom dochodowości. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2. dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3. podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4. działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.

Podmiotami odpowiedzialnymi za opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- 1) Prezes Zarządu, nadzorujący ryzyka istotne w Banku, w tym ryzyko kredytowe,
- 2) Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych, nadzorujący działalność kredytową, odpowiedzialny za wdrażanie i realizację Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) Analityk Kredytowy, opiniujący ryzyko transakcji kredytowych,
- 4) Zespół ds. analiz i ryzyk, odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, ich okresowej weryfikacji, analiz ryzyka kredytowego, wewnętrznych regulacji Banku,
- 5) Dyrektorzy Oddziałów, Kierownik Filii oraz Kierownik Kredytów, odpowiedzialni za identyfikację ryzyka kredytobiorców ocenianych i monitorowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz za przygotowanie analizy portfela kredytowego na podstawie zgromadzonej sprawozdawczości,
- 6) Kontrola wewnętrzna i kontrola instytucjonalna (BPS S.A.) oraz Audyt wewnętrzny (Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS) przeprowadzający kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 7) Wszyscy pracownicy Banku, zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity), zarządzanie ryzykiem koncentracji,
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,

- 5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznych – zgodnie z zapisami Rekomendacji S),
- 6) zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T,
- 7) testy warunków skrajnych,
- 8) weryfikacja przyjętych procedur,
- 9) kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
- 2) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- 3) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 4) bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 5) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 6) prawidłowym prowadzeniu windykacji, restrukturyzacji oraz nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 7) kontroli działalności kredytowej,
- 8) rozdzieleniu funkcji budowy modeli statystycznych oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej. Za opracowanie i weryfikację metodyk oceny zdolności kredytowej odpowiada Analityk kredytowy.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji);
- 2) analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych;
- 3) monitorowania rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości;
- 4) analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego;
- 5) monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
- 6) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych;
 - b) rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd lub jego pełnomocnicy z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje;
 - c) podziale nadzoru nad ryzykiem kredytowym wśród członków Zarządu. Bezpośredni nadzór nad ryzykiem istotnym sprawuje Prezes Zarządu;
 - d) przydzieleniu odpowiedzialności nad wdrażaniem Polityki kredytowej (w tym: detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyka rezydualnego, polityki zarządzania ryzykiem koncentracji) Wiceprezesowi Zarządu ds. Handlowych;
 - e) prawidłowym przepływie informacji;
 - f) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr;
 - g) nadzorze nad działalnością kredytową;
 - h) organizacji odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej i audytu.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do kategorii ekspozycji detalicznych, zgodnie z Rozporządzeniem CRR Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w instrukcjach kredytowania oraz zarządzanie portfelowe.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku.

Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Bank stosuje następujące rozwiązania:

- 1) ograniczanie kwoty ekspozycji poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże ekspozycje kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka;
- 2) ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów/Filii Banku;
- 3) zwiększanie poziomu zabezpieczeń;
- 4) restrukturyzowanie zadłużenia;
- 5) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych;
- 6) sprzedaż wierzytelności;
- 7) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

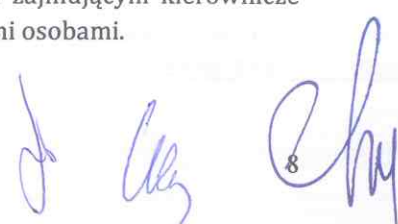
Ryzyko koncentracji:

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest dywersyfikacja ryzyka wynikającego z koncentracji poprzez utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez:

- a) limity ekspozycji wobec jednego kredytobiorcy oraz wobec grupy podmiotów powiązanych, w tym dużych ekspozycji kredytowych, w tym ekspozycje w odniesieniu do kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń bankowych udzielonych członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej, osobie zajmującej kierownicze stanowisko lub podmiotom powiązanim kapitałowo lub organizacyjnie z tymi osobami,
- b) maksymalną koncentrację wynikającą z ekspozycji wobec podmiotów z tej samej branży oraz maksymalną koncentrację wynikającą z tego samego rodzaju zabezpieczania jest ujęta w załączniku nr 1 do „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”,
- c) limity ekspozycji z tytułu inwestycji w instrumenty dłużne i kapitałowe.

Bank, z uwagi na identyfikowane ryzyko wynikające z zakresu, skali i charakteru działalności zarządza następującymi rodzajami koncentracjami ekspozycji:

- 1) ekspozycje wobec jednego kredytobiorcy oraz wobec grupy podmiotów powiązanych, w tym dużych ekspozycji kredytowych,
- 2) ekspozycje wobec podmiotów z tej samej branży, zdefiniowanych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (wobec klientów prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami),
- 3) ekspozycje w ramach poszczególnych produktów,
- 4) ekspozycje wynikające z tego samego rodzaju zabezpieczenia (w tym EKZH),
- 5) detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK),
- 6) ekspozycje z tytułu inwestycji w instrumenty dłużne i kapitałowe,
- 7) ekspozycje w odniesieniu do kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń bankowych udzielonych Członkom Zarządu lub Rady Nadzorczej, osobom zajmującym kierownicze stanowisko lub podmiotom powiązanim kapitałowo lub organizacyjnie z tymi osobami.

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych, których celem jest analiza wpływu znacznego wzrostu ryzyka kredytowego na sytuację Banku.

Na podstawie testów warunków skrajnych opracowuje się (weryfikuje) plany awaryjne w zakresie działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym podlega kontroli wewnętrznej, zgodnie z „Regulaminem kontroli wewnętrznej i audytu Banku Spółdzielczego w Jordanowie”, oraz audytowi wewnętrznemu SSOZ BPS na podstawie odrębnie zawartej umowy systemu.

3.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne – jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym (wyniku finansowego).

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- ✓ określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- ✓ prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
- ✓ opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
- ✓ zarządzanie kadrami,
- ✓ określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- ✓ zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
- ✓ przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
- ✓ weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi.

Organami statutowymi nadzorującymi zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku są:

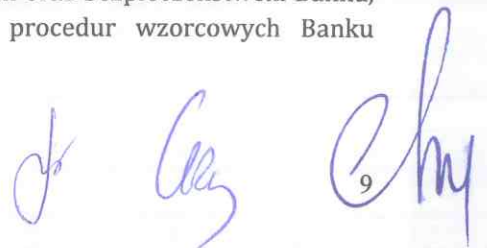
- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd.

W procesie bezpośredniego realizowania zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Zespół ds. analiz i ryzyk,
- 2) Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych pełniący kontrolę wewnętrzną,
- 3) Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Prezes Zarządu.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- ✓ opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego,

9

- ✓ okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych,
- ✓ identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności,
- ✓ wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- ✓ analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego,
- ✓ przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania,
- ✓ raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej,
- ✓ podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności,
- ✓ kontrola wewnętrzna,
- ✓ szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 2) ocena ryzyka,
- 3) monitorowanie ryzyka,
- 4) raportowanie ryzyka,
- 5) utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach,
- 6) kontrola poziomu ryzyka,
- 7) pomiar ryzyka.

Działania zabezpieczające:

- ✓ wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- ✓ zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
- ✓ zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- ✓ działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,
- ✓ osłabianie i niwelowanie skutków zaszytych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka,
- ✓ stosowanie ubezpieczeń,
- ✓ tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- ✓ okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

3.3. Ryzyko braku zgodności

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko, w tym ryzyko braku zgodności. Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych, w tym Zasad ładu korporacyjnego.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

- 1) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,
- 2) wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych,
- 3) zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku,
- 4) minimalizowanie negatywnych skutków nie przestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów rynkowych,

- 5) dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych,
- 6) wprowadzenie Zasad zarządzania ładem korporacyjnym w oparciu o Rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego i wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego,

W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

- 1) organizacyjnym,
- 2) proceduralnym,
- 3) kontrolnym,

które opisane są w Polityce zgodności.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest przeciwdziałanie wystąpieniu strat finansowych oraz ryzyka naruszenia dobrego imienia Banku. Identyfikacja ryzyka braku zgodności jest procesem ciągłym i odbywa się na podstawie bieżących analiz m.in.: bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego, rejestru spraw sądowych, informacji o skargach i reklamacjach klientów mających związek z ryzykiem braku zgodności, informacji od kierujących komórkami o występujących przypadkach braku zgodności.

Do najważniejszych zadań dotyczących poziomu strategicznego w procesie zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności należą w przypadku Rady Nadzorczej - sprawowanie nadzoru nad jego skutecznym funkcjonowaniem, zatwierdzanie Polityki zgodności i innych dokumentów odnoszących się do tego procesu oraz ocena jego efektywności. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie Polityki zgodności, ustalenie struktury organizacyjnej kompetencji, odpowiedzialności i zadań w tym obszarze oraz podejmowanie środków naprawczych lub dyscyplinujących w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki. Funkcje zgodności powierzono Komórcie ds. zgodności.

Za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym ustanowienie stałej i efektywnie działającej Komórki ds. zgodności, organizację procesu zarządzania tym ryzykiem odpowiada Zarząd Banku.

Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku sprawuje Prezes Zarządu.

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadza regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania tym ryzykiem, tj.:

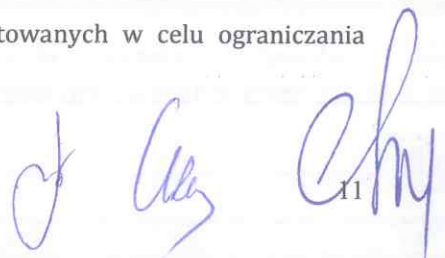
- 1) Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (...),
- 2) Politykę zgodności,
- 3) Regulamin funkcjonowania Komórki do spraw zgodności w Banku Spółdzielczym w Jordanowie, który określa m.in. obowiązki Komórki ds. zgodności wynikające z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r.,
- 4) Politykę zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących procedur i standardów etycznych,
- 5) Politykę w zakresie przeciwdziałania konfliktowi interesów,
- 6) Kodeks etyki - zasady postępowania pracowników Banku Spółdzielczego w Jordanowie,
- 7) Instrukcję zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Jordanowie.

3.4. Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczenia ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,

- podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- codzienną realizację polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych,
- utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu ekonomiczno - finansowego i adekwatności kapitałowej Banku,
- utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany przez Radę Nadzorczą,
- prowadzenie działań mających na celu zabezpieczanie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku,
- utrzymanie poziomu poszczególnych kategorii ryzyka stopy procentowej występujących w prowadzonym portfelu bankowym na poziomie nie wymagającym tworzenia wewnętrznych wymogów kapitałowych (według metodologii przyjętej w wewnętrznych procedurach Banku).

Jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie w Banku ryzykiem stopy procentowej są:

- Zarząd,
- Zespół ds. analiz i ryzyk,
- Główny Księgowy,
- pozostałe komórki i jednostki organizacyjne Banku w ramach zadań przypisanych w „Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Jordanowie” oraz w „Zasadach zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe zarządzane przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:

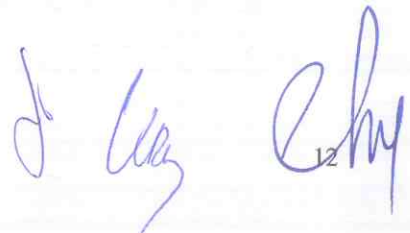
- metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
- metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.
- metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania),
- 2) ryzyko bazowe,
- 3) ryzyko opcji klienta,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości.

System limitów pozwala na kontrolę ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej. Wyznacza się następujące rodzaje limitów:

- 1) limity niedopasowania (luki) w przedziałach przeszacowania,
- 2) limit maksymalnej zmiany wyniku odsetkowego w okresie 12 miesięcy od daty analizy na skutek występującego w Banku ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych,
- 3) limit maksymalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych,
- 4) limit maksymalnej straty z tytułu odwrócenia się krzywej dochodowości,
- 5) limity związane z wykorzystaniem opcji klienta,

6) limity minimalnej rozpiętości pomiędzy marżą odsetkową i marżą graniczną.

Przynajmniej raz w roku, lub w sytuacji przekroczenia limitów, zostaje przeprowadzona weryfikacja obowiązujących limitów, mająca na celu dostosowanie limitów do bieżącej sytuacji Banku w zakresie występującego profilu ryzyka rozumianego, jako potencjalne zagrożenie utraty wyniku odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej (łącznie z kontrolą przestrzegania limitów oraz testami warunków skrajnych) w okresach miesięcznych. Wyniki analizy przedstawiane są Zarządowi (z częstotliwością miesięczną) oraz Radzie Nadzorczej (z częstotliwością kwartalną).

3.5. Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

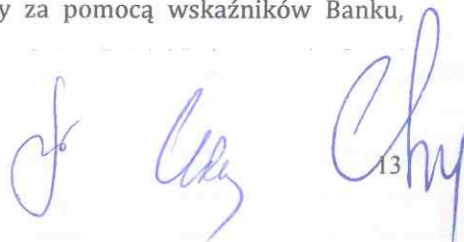
- 1) płynności,
- 2) bezpieczeństwa,
- 3) rentowności.

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komórek oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych:

W proces zarządzania ryzykiem płynności zaangażowane są następujące jednostki:

1. Rada Nadzorcza:

- nie rzadziej niż raz na kwartał, analizuje raporty o poziomie płynności Banku, ponoszonym przez Bank ryzyku płynności, wykorzystaniu limitów ostrożnościowych i skutkach decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, oraz zapewnia, by Zarząd Banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów;
- zatwierdza metody szacowania wymogów wewnętrznych oraz limity alokacji kapitałów z tytułu ryzyka płynności;
- określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku, wyrażony za pomocą wskaźników Banku, ujętych w rocznym Planie ekonomiczno-finansowym;

13

- pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank;
- ocenia realizację Strategii oraz Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, zgodnie z zapisami „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”,
- Rada Nadzorcza winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka;

2. Zarząd:

- odpowiada za stworzenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Strategii, Polityk i planów w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej w normalnych warunkach, jak i w przypadku wystąpienia zdarzeń kryzysowych,
- dostosowuje strukturę organizacyjną Banku, oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności i finansowania do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka Banku,
- precyzyjnie i jednoznacznie określa tolerancję ryzyka płynności i finansowania adekwatną do Strategii działania Banku,
- uruchamia odpowiednie do sytuacji plany awaryjne,
- sprawuje kontrolę nad systemem raportowania,
- odpowiada za kształtowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności i finansowania) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania,
- przeprowadza przeglądy zasad zarządzania ryzykiem płynności i finansowania oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej), niezbędne korekty i udoskonalenia,
- zatwierdza rodzaje i wysokość limitów obowiązujących w Banku;

3. Główny Księgowy:

- zarządzanie bieżącą płynnością w Banku,
- utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej:
 - wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku,
 - utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie,
- bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach Banku,
- utrzymywanie krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku,
- przestrzeganie poziomu nadzorczych miar płynności,
- maksymalizowanie dochodów z przeprowadzanych transakcji (zapewnienie maksymalizacji dochodów, przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu ryzyka płynności),
- prawidłowość i bezpieczeństwo zawieranych transakcji w zakresie nadwyżek środków finansowych,
- identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku,
- uczestnictwo w opracowaniu regulacji związanych z ryzykiem płynności;

4. Zespół Finansowo – Księgowy:

- sporządzanie prognozy przepływów środków pieniężnych,

- zawieranie transakcji lokowania środków na podstawie dyspozycji Głównego Księgowego,
 - rozliczanie transakcji lokowania środków;
5. Zespół ds. analiz i ryzyk:
- obliczanie nadzorczych miar płynności,
 - monitorowanie i analiza poziomu ryzyka płynności,
 - opracowanie i weryfikacja limitów dotyczących ryzyka płynności,
 - analiza wpływu obecnej i przyszłej sytuacji na rynku międzybankowym i sytuacji ogólnogospodarczej na ryzyko płynności Banku,
 - sporządzanie informacji zawierających ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej, w zakresie i w terminach określonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”,
 - opracowanie i weryfikacja metod analizy ryzyka płynności,
 - przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - wyliczanie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka płynności;
6. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:
- realizacji Strategii, Planów i Polityk Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
 - zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
 - dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
 - kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku,
 - dążenia do pozyskiwania i utrzymania środków obcych Banku.

Struktura organizacyjna zapewnia rozdzielenie zadań związanych z zawieraniem transakcji od oceny ryzyka.

Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania:

Głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów sektora niefinansowego i sektora rządowego i samorządowego. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku.

Tabela nr 1 - Źródła finansowania działalności Banku według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Źródła finansowania działalności Banku (wg pierwotnych terminów wymagalności)		
Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 2016-12-31
A.1	Zobowiązania ogółem	283 295
A.1.1.	Zobowiązania wg sektorów	283 295
I.	Podmioty finansowe	5 000
1.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0
2.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	5 000
3.	Zobowiązania wobec pozostałych podmiotów sektora finansowego	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego ogółem	259 722
1.	Podmioty gospodarcze	23 090
2.	Gospodarstwa domowe	232 994
3.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	3 637
III.	Podmioty sektora rządowego i samorządowego	18 573
A.2.	Inne źródła finansowania	31 865

B.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	0
----	--------------------------------------	---

Oferta depozytowa Banku kierowana jest zarówno do klientów sektora niefinansowego, w tym głównie do osób fizycznych, a także do podmiotów sektora rządowego i samorządowego i dostosowana jest do oczekiwań klientów, jak również działań Banków konkurencyjnych.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności:

Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w Banku są w pełni scentralizowane i wykonywane są na poziomie Centrali Banku, przez komórkę zarządzającą oraz komórkę monitorującą ryzyko, zgodnie z zapisami obowiązujących w Banku przepisów m.in. „Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”. Oddziały Banku nie wykonują samodzielnie funkcji skarbowych oraz nie zarządzają ryzykiem płynności.

Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia:

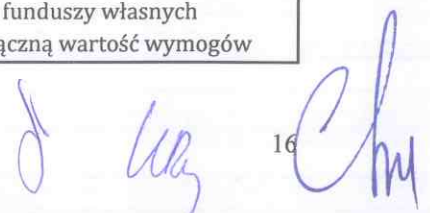
Bank Spółdzielczy w Jordanowie wszystkie czynności w zakresie rozliczeń międzybankowych, międzyoddziałowych oraz rozliczeń walutowych, dokonuje za pośrednictwem Banku Zrzeszającego – Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Rachunek rezerwy obowiązkowej Banku jest prowadzony w BPS S.A. Bank przystąpił z dniem 31.12.2015 r. do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony w rozumieniu przepisów Rozdziału 3a Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (IPS). Celem Systemu Ochrony jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A. jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni. Bank Spółdzielczy w Jordanowie:

1. spełnia założenia Strategii Grupy w zakresie zaangażowania kapitałowego w Banku Zrzeszającym, a także utrzymuje minimum depozytowe, zgodnie z zasadami Umowy Systemu Ochrony.
2. spełnia założenia SSOZ BPS w zakresie pokrywania składki na rzecz Spółdzielni i zaangażowania Banku w fundusze Systemu Ochrony, zgodnie z Umową Systemu.
3. utrzymuje wskaźniki LCR i nadzorcze miary płynności na wymaganych poziomach, aby jego ocena globalna wynikająca z Zasad oceny punktowej w systemie Ochrony Zrzeszenia BPS nie była gorsza niż „B”.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku:

Tabela nr 2 - Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość wskaźników (nadwyżki)	Nazwa części składowej nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum a) M1 luka płynności krótkoterminowej b) M2 współczynnik płynności krótkoterminowej	a) 25 482,47 b) 0,53	a) różnica pomiędzy sumą wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności, a wartością środków obcych niestabilnych b) iloraz sumy wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności do wartości środków obcych niestabilnych
2	Norma długoterminowa ponad minimum a) M3 współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi b) M4 współczynnik	a) 0,62 b) 0,16	a) iloraz funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta do aktywów niepłynnych b) iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów

	pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi		kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i środków obcych stabilnych do sumy aktywów nie płynnych i o ograniczonej płynności
3	LCR ponad minimum	86 %	wyrażony w procentach iloraz aktywów płynnych i odpływów płynności pomniejszonych o przyptywy płynności

Wymogi dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku – nie dotyczy

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności Banków obowiązujące w danej jurysdykcji:

Bank ogranicza ryzyko płynności i finansowania poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Analizie podlegają wskaźniki wynikające z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących Banki norm płynności.

Tabela nr 3 - Zestawienie nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość na 31.12.2016 r.
M1	Luka płynności krótkoterminowej $((A1+A2)-B5)$	0,00	25 482,47
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej $((A1+A2)/B5)$	1,00	1,53
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	1,62
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1+B2)/(A5+A4))$	1,00	1,16
	Wskaźnik LCR	70 %	156 %

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wpływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR). Na koniec roku wskaźnik LCR ukształtował się na poziomie 156 %, przy wymaganych 70 %.

[Handwritten signatures]

Urealniona luka płynności dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowana luka płynności:

**Urealnione zestawienie płynności
według stanu na dzień 31-12-2016**

(tys. zł)

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	<= 1 m- ca	> 1 m-ca <= 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lat <= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	323 891	91 983	7 144	17 486	31 892	44 314	28 238	46 944	38 677	18 316
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	323 891	32 420	3 660	5 788	4 407	1 617	0	0	0	276 110
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	27 616	17 693	1 066	2 382	3 433	3 036	7	0	0	0
Wskaźniki płynności											
1.	Luka		73 707	2 429	9 315	24 053	39 760	28 231	45 944	38 577	-257 794
2.	Luka skumulowana		41 870	44 299	53 614	77 667	117 428	145 658	191 602	230 179	-27 616
3.	Wskaźnik płynności		5,73	1,52	2,14	4,07	9,73	4 009,81	-	-	0,07
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		1,84	1,81	1,85	2,10	2,56	2,93	3,54	4,05	0,92

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia:

Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym lub innym Bankiem Spółdzielczym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.

Z uwagi na przynależność do SSOZ BPS, Bank w sytuacji niebezpieczeństwa utraty bieżącej płynności lub wypłacalności, może uzyskać pomoc finansową z Funduszu Zabezpieczającego SSOZ BPS.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank i które monitoruje:

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- utrata reputacji na skutek niekorzystnych informacji pojawiających się w mediach,
- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- okresowo duża koncentracja depozytów pod względem dużych deponentów,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki.

Dywersyfikacja źródeł finansowania:

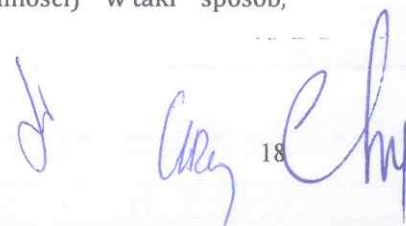
Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

Techniki wykorzystywane do ograniczania ryzyka płynności i finansowania:

W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank podejmuje następujące działania:

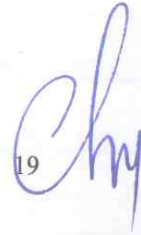
- 1) kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;

- 2) utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- 3) wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), przy utrzymywaniu średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
- 4) ograniczanie koncentracji wierzycelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
- 5) wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia;
- 6) utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- 7) stałe umowy współpracy z bankami umożliwiające przyjęcie lokat międzybankowych lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek;
- 8) pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- 9) trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
- 10) wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- 11) kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności, co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej.

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności:

- **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- **Depozyty stabilne (stałe)** - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana, jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie;
- **Depozyty niestabilne (zmienne)** - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności;
- **Płynność śróddzienna (bieżąca)** - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- **Płynność średnioterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- **Ryzyko płynności** - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat;
- **Ryzyko finansowania** - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez Bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania;
- **Termin płatności (zapadalności/wymagalności)** - termin zapadalności lub wymagalności liczony od dnia, na który sporządzane jest zestawienie terminów płatności wynikających z umowy;

   19

Pozostałe pojęcia określone zostały w procedurze wewnętrznej: „Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku (produktu) w systemie zarządzania płynnością płatniczą:

Podstawowe formy lokowania środków pozostałych po zaspokojeniu potrzeb kredytowych klientów Banku to:

- Obligacje Skarbu Państwa,
- Bony skarbowe,
- Bony pieniężne,
- Obligacje komunalne,
- Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- Obligacje komercyjne,
- Akcje spółek giełdowych.

Wybór odpowiedniego instrumentu finansowego uzależniony jest od celu oraz okresu inwestycji i jest każdorazowo dokonywany przez Zarząd, który przy dokonywaniu wyboru instrumentu finansowego bierze pod uwagę poziom ryzyka związany z daną inwestycją.

Część nadwyżki środków finansowych Bank inwestuje w postaci depozytów terminowych w Banku Zrzeszającym. Dodatkowo część wolnych środków lokowana jest w bony pieniężne NBP. Nadwyżki środków, które pozostaną na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym przeznaczone są na tworzenie lokaty overnight. Są to instrumenty o wysokiej płynności.

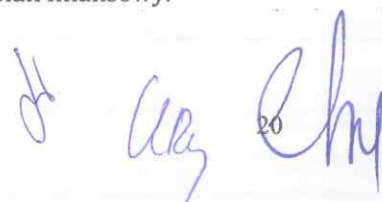
Testy warunków skrajnych (ze wskazaniem sposobu ich wykorzystania oraz sposobu, w jaki plan awaryjny uwzględni wyniki testów):

Bank Spółdzielczy w Jordanowie przeprowadza testy warunków skrajnych. Zakres przeprowadzania testów w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.

Testy warunków skrajnych obejmują następujące scenariusze:

- 1) Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
- 2) Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
- 3) Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku;
- 4) Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów;
- 5) Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków;
- 6) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego;
- 7) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego;
- 8) Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych;
- 9) Test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Wyżej wymienione testy zostały wdrożone zgodnie z Rekomendacją P.

Wyniki testów warunków skrajnych brane są pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji, tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku. Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są ponadto w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego Banku. Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych.

Bank sporządza testy warunków skrajnych w okresach miesięcznych z wyjątkiem testu kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku Plan ekonomiczno - finansowy, który jest przeprowadzany rocznie.

Polityka utrzymania rezerwy płynności:

Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, jest przygotowany do przewyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Płynność finansowa jest podstawowym wyznacznikiem bezpieczeństwa Banku, mającym bezpośredni wpływ na wiarygodność i renomę całej instytucji.

Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, która wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy tak, aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

W zależności od charakteru, dotkliwości oraz okresu trwania zdarzenia kryzysowego, do potencjalnych (alternatywnych) źródeł finansowania można zaliczyć, przykładowo:

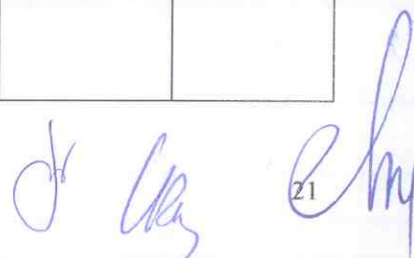
- a) przyrost depozytów,
- b) wydłużenie terminów wymagalności zobowiązań,
- c) emisje instrumentów dłużnych krótko- i długoterminowych,
- d) sekurytyzację aktywów,
- e) ciągnięcie przyznaných linii finansowania.

Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w obrębie Zrzeszenia - nie dotyczy

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności:

Tabela nr 4 - Częstotliwość i rodzaj informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności

Nazwa sprawozdania	Zakres informacji	Komórka sporządzająca	Odbiorca - Rada Nadzorcza	Odbiorca - Zarząd
Wyliczanie nadzorczych miar płynności	Zestawienie nadzorczych miar płynności, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności	Zespół ds. analiz i ryzyk	x	D
Prognoza płynności w celu lokowania środków z rachunku bieżącego	Raport przepływów finansowych	Zespół finansowo-księgowy	x	D
Raport z ryzyka płynności i analiza nadzorczych miar płynności	1. Analiza źródeł finansowania działalności Banku, 2. Zaangażowanie środków oraz aktywa płynne, 3. Analiza zrywalności depozytów oraz spłat przed terminem kredytów, 4. Analiza dużych depozytów oraz depozytów osób wewnętrznych, 5. Analiza stabilności bazy depozytowej, 6. Analiza wskaźnikowa ryzyka płynności,	Zespół ds. analiz i ryzyk	K	M

 21

	7. Współczynniki miar nadzorczych, 8. Kontrola ustalonych limitów, 9. Prognoza płynności finansowej, 10. Wyniki testów warunków skrajnych, 11. Ocena planów awaryjnych			
Analiza płynności długoterminowej	1. Zestawienie kredytów finansujących nieruchomości 2. Analiza wskaźników jakości ekspozycji finansujących nieruchomości, 3. Ocena wpływu zmian cen nieruchomości na spłacalność kredytów.	Zespół ds. analiz i ryzyk	R	R
Weryfikacja założeń testów warunków skrajnych, planów awaryjnych oraz przyjętych limitów	1. Historyczne zestawienie wykonania limitów, 2. Dostosowanie limitów do skali i charakteru ryzyka, 3. Ocena założeń sporządzanych testów warunków skrajnych. 4. Analiza i weryfikacja planów awaryjnych	Zespół ds. analiz i ryzyk	R	R
Plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych	Plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych	Zespół ds. analiz i ryzyk/ Główny księgowy	R	R

3.6. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe określane jako ryzyko kursowe (rynkowe) to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku wskutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego. W szczególności jest ono związane z:

- 1) niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej,
- 2) zawartymi transakcjami, tj. zmianą kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność (ryzyko kursowe).

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

- 1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko,
- 2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2 % funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe,
- 3) Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku,
- 4) Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2 % funduszy własnych oraz limitów dla każdej z walut osobno, dostosowując

 22

- operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego,
- 5) na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej,
 - 6) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą,
 - 7) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Jordanowie opiera się na następujących limitach uchwalanych przez Zarząd Banku:

- wewnętrzny limit na pozycję walutową całkowitą,
- limit na pozycje walutowe indywidualne,
- limit strat – metoda VAR.

W Banku z częstotliwością miesięczną przeprowadzane były testy warunków skrajnych, których celem była ocena stopnia wrażliwości Banku na zmiany kursów walut.

Bank przeprowadzał testy warunków skrajnych w zakresie:

- 1) analizy wpływu znacznego wzrostu walutowej pozycji całkowitej tj. o 50 % na sytuację Banku. Test ten ma za zadanie sprawdzić czy pomimo wzrostu pozycji walutowej całkowitej, pozycja ta nie przekroczy 2 % funduszy własnych,
- 2) badania wpływu wzrostu kursu pozycji krótkich i spadku kursu pozycji długich oraz w drugim przypadku wpływ wzrostu/spadku wszystkich kursów o 30 % na wynik z pozycji wymiany. Poziom ryzyka ocenia się jako niski gdy udział % straty w wyniku pozycji wymiany jest poniżej 10 %, umiarkowany gdy mieści się w przedziale od 10 % do 15 %, podwyższony od 15 % do 20 %, natomiast wysoki poziom ryzyka występuje w przypadku pow. 20 % (metodyka BION).

Analizy dotyczące ryzyka walutowego (w tym testy warunków skrajnych) w 2016 roku sporządzane były w okresach miesięcznych. Zarząd otrzymywał syntetyczną informację na temat ryzyka walutowego w trybie miesięcznym, natomiast Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych.

Tabela nr 5 - Średni i maksymalny poziom wykorzystania obowiązujących limitów według stanu na dzień 31.12.2016 r. oraz maksymalne wykorzystanie w całym 2016 roku:

Wyszczególnienie	Wykorzystanie limitów na dzień 31.12.2016 r.	Maksymalne wykorzystanie limitów w 2016 roku
Limit na pozycje całkowitą	0,09 %	6,50 %
Limit Value At Risk	0,02 %	1,58 %
Limit na pozycje walutowe		
USD	0,05 %	32,74 %
EUR	0,35 %	25,40 %
GBP	0,53 %	10,24 %
CHF	0,00 %	2,73 %
NOK	0,00 %	21,12 %
SEK	0,00 %	0,00 %

4. INFORMACJE W ZAKRESIE ZASAD ZARZĄDZANIA – art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a Ustawy Prawo bankowe

W zakresie zarządzania na podstawie art. 111a Ustawy Prawo bankowe, a także art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem Spółdzielczym w Jordanowie. Członkowie Rady Nadzorczej Banku również nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje Zarządu lub Rady Nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013 lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 36 Rozporządzenia nr 575/2013,
- 2) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza, zgodnie z przepisami prawa i „Regulaminem działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jordanowie” oraz „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Jordanowie”, biorąc pod uwagę ocenę kwalifikacji oraz reputacji kandydata,
- 3) Oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej dokonuje Komisja ds. oceny odpowiedniości lub Komisja Skrutacyjna. Komisja jest powoływana na każdym Zebraniu Przedstawicieli dokonującym oceny odpowiedniości. W skład Komisji nie mogą wchodzić członkowie Rady Nadzorczej,
- 4) Ocenie odpowiedniości podlega każdy z członków Rady Nadzorczej oraz sama Rada Nadzorcza, jako organ kolegialny. Każdy z członków Rady Nadzorczej podlega indywidualnej ocenie kwalifikacji, jak również ocenie reputacji. Rada Nadzorcza, jako organ, podlega kolegialnej ocenie kwalifikacji,
- 5) Rada Nadzorcza przeprowadza coroczną ocenę odpowiedniości poszczególnych Członków Zarządu Banku. Coroczna ocena obejmuje ocenę kwalifikacji Członków Zarządu za dany rok oraz ocenę reputacji Członków Zarządu,
- 6) Przepływ informacji dotyczących ryzyka w Banku kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany w wewnętrznej procedurze: „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”, określającej zakres informacji, komórki sporządzające oraz odbiorców informacji, którymi są Zarząd oraz Rada Nadzorcza. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie obszary działalności Banku. Wszystkie raporty z zakresu ryzyk prezentowane są na posiedzeniach Zarządu. Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej Banku syntetyczne informacje na temat ryzyk. Rada Nadzorcza na podstawie tych informacji dokonuje oceny adekwatności oraz skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

5. ZAKRES STOSOWANIA – ART. 436

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

6. FUNDUSZE WŁASNE – ART. 437

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień 31.12.2016 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia nr 575/2013 i Prawa Bankowego. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia nr 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013.

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2016 r. składały się z kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału uzupełniającego Tier II, wyniosły łącznie **30 869 tys. zł.**

W poniższej tabeli przedstawiono uzgodnienie pozycji kapitału Tier I i Tier II obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

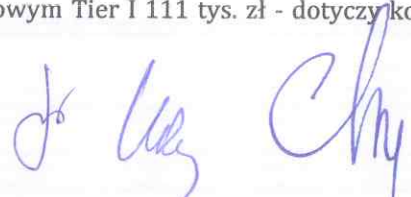
Dla zachowania przejrzystości i czytelności danych zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

Tabela nr 6 - Struktura funduszy własnych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

	Pozycja	Kwota
1	Fundusze własne	30 869
1.1	Kapitał Tier I	24 005
1.1.1	Kapitał podstawowy Tier I	24 005
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	2 516
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	- 2 516
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	277
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	23 268
1.1.1.5	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	530
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	194
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne – kwoty brutto	- 153
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 153
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	- 111
1.1.2	Kapitał dodatkowy Tier I	0
1.2	Kapitał Tier II	6 864
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	6 384
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	6 384
1.2.6	Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej	480

Opis składników kapitału Tier I:

- a) zyski zatrzymane w kwocie 0,0 zł - pozycja równa jest wypracowanemu zyskowi netto, który jest korygowany z rachunku funduszy dla celów obliczania norm ostrożnościowych jeżeli nie zaistniały przesłanki zaliczenia jej do funduszy własnych określone w Rozporządzeniu CRR.
- b) skumulowane inne całkowite dochody 277 tys. zł - pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego.
- c) kapitał rezerwowy 23 268 tys. zł - (fundusz zasobowy) tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpłaty kolejnych udziałów oraz wpisowe, jakie wpłacane jest zgodnie ze Statutem przy deklarowaniu i wpłacaniu nowych udziałów.
- d) fundusz ogólnego ryzyka bankowego 530 tys. zł - tworzony zgodnie z art. 130 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Fundusz tworzony jest na podstawie decyzji Zebrania Przedstawicieli. W 2016 roku fundusz ogólnego ryzyka zasiła kwota 50 tys. zł.
- e) korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych 194 tys. zł - składają się z części opłaconego funduszu udziałowego. Na mocy przepisów przejściowych Rozporządzenia CRR (art. 484 oraz 486) obejmuje udziały wpłacone do dnia 31.12.2011 r. Limit dla stosowania zasady praw nabytych nie może żadnego dnia w 2016 roku przekroczyć 60 % (art. 171 a ust. 9 Prawa bankowego) wartości wyliczonych zgodnie z art. 486 ust. 2 (CET1), art. 486 ust. 3 (AT1), art. 486 ust. 4 (Tier II) Rozporządzenia CRR.
- f) inne wartości niematerialne i prawne 153 tys. zł - pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez Bank. Ujmowane w kwocie netto, pomniejszają fundusze.
- g) inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I 111 tys. zł - dotyczy korekty

 25

kapitału Tier I o 40 % niezrealizowanych zysków z aktualizacji wyceny rzeczowego majątku trwałego, które Bank usuwa z pozycji kapitału Tier I zgodnie z art. 468 Rozporządzenia CRR.

Opis składników kapitału Tier II:

- a) instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II wyniosły 6 384 tys. zł - pozycja obejmuje niezamortyzowaną część pożyczki podporządkowanej z Banku Zrzeszającego w łącznej kwocie 8 000 tys. zł. na podstawie umowy zawartej w dniu 29.12.2015 r. na okres 5 lat. Spłata pożyczki nastąpi jednorazowo w dniu 29.12.2020 r. Otrzymana pożyczka nie jest zabezpieczona, a jej oprocentowanie stanowi iloczyn wskaźnika 0,95 oraz stopy redyskonta weksli w NBP. Na dzień 31.12.2016 r. oprocentowanie pożyczki wynosiło 1,6625%. Bank posiada zgodę KNF na zaliczenie jej do funduszy własnych Banku.
- b) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej 480 tys. zł - pozycja ta obejmuje wartość rezerwy na ryzyko ogólne zgodnie z art. 62 pkt c Rozporządzenia.

Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

Tabela nr 7 - Uzgodnienie pozycji funduszy własnych Tier I i Tier II do bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym (przedstawionym zgodnie z ustawą o Rachunkowości) (dane w tys. zł)

Pozycja w bilansie	Wartość w sprawozdaniu finansowym	Pozycja w Tabeli nr 5	Komentarz
Kapitał (fundusz) podstawowy	341	1.1.1.6	W Tabeli nr 6 ujęta jest tylko część tego funduszu zgodnie z art. 484 i art. 486 Rozporządzenia
Kapitał (fundusz) zapasowy	23 268	1.1.1.4	
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	277	1.1.1.3	W Tabeli nr 6 ujęta jest tylko część tego funduszu zgodnie z art. 468 Rozporządzenia
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	530		
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	530	1.1.1.5	
Zobowiązania podporządkowane	8 000		W Tabeli nr 6 ujęta jest niezamortyzowana część pożyczki podporządkowanej
Zysk (strata) netto	2 516	1.1.1.2.2.1	
Razem kapitały (fundusze) własne wykazane w zbadanym sprawozdaniu finansowym + zysk	34 932		
Wynik netto, który nie może być zaliczony w dacie raportu do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych	- 2 516	1.1.1.2.2.2	Wartość zysku netto zasili fundusze własne Banku po uchwaleniu przez Zebranie Przedstawicieli
Kwota wartości niematerialnych i prawnych	- 153	1.1.1.11.1	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	- 111	1.1.1.26	W Tabeli nr 6 zgodnie z art. 468 ust. 1 Rozporządzenia CRR Banku usuwa 60 % z aktualizacji rzeczowego majątku trwałego
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	- 1 616		Nie ujęta w Tabeli nr 6 kwota pożyczki podporządkowanej zamortyzowanej w 2016 roku
Fundusz udziałowy	- 147		Nie ujęta w Tabeli nr 6 kwota funduszu udziałowego zamortyzowana w 2016 roku oraz kwota udziałów wpłaconych po dniu 31.12.2011 r.
Rezerwa na ryzyko ogólne	480		Wartość rezerwy na ryzyko ogólne utworzonej w ciężar kosztów i zgodnie z art. 62 pkt. C Rozporządzenia CRR ujmowana w

			funduszach własnych dla celów wycieczania norm ostrożnościowych
Fundusze własne razem	30 869	1	

7. WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438

Skrótowny opis metody stosowanej do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań

- Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzenia CRR oraz regulacje wewnętrzne. Bank zarządzając adekwatnością kapitałową uwzględni stanowisko KNF w zakresie zalecanych dodatkowych buforów kapitałowych.
- Kapitał wewnętrzny jest to ustalony przez Bank kapitał, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych w trakcie procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia gospodarczego.
- Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą. Całość procesu oceny adekwatności kapitałowej podlegała corocznemu przeglądowi. Za proces oceny adekwatności kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
- Regulacje nadzorcze zobowiązują Bank do utrzymywania kapitału regulacyjnego na trzy rodzaje ryzyk bankowych, tj. kredytowe, operacyjne i rynkowe.
- W Banku nie występuje portfel handlowy, dlatego też na dzień 31.12.2016 r. wycieczane były następujące regulacyjne wymogi kapitałowe:
 - ryzyko kredytowe,
 - ryzyko walutowe,
 - ryzyko operacyjne.
- W zakresie wycieczania wymogów minimalnych, określonych w Rozporządzeniu UE Bank stosuje następujące metody wycieczania wymogów kapitałowych:
 - ryzyko kredytowe - z zastosowaniem metody standardowej,
 - ryzyko operacyjne - z zastosowaniem metody wskaźnika bazowego do wycieczania minimalnych wymogów kapitałowych,
 - ryzyko rynkowe (walutowe) - z zastosowaniem metody podstawowej.

Wymogi ostrożnościowe w zakresie funduszy własnych

W 2016 roku Bank utrzymywał łączny współczynnik kapitałowy TCR oraz współczynnik kapitałowy Tier 1 na poziomie powyżej minimum regulacyjnego, określonego w Rozporządzeniu 575/2013, a także powyżej poziomów rekomendowanych przez KNF.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku łączny współczynnik kapitałowy wyniósł **16,69 %**, a współczynnik Tier 1 **12,98 %**.

Tabela nr 8 - Zestawienie regulacyjnych wymogów kapitałowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł):

Rodzaj ryzyka	Wymóg kapitałowy na 31.12.2016 r.
Ryzyko kredytowe	13 160
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0
Ryzyko operacyjne	1 637
Łączny wymóg kapitałowy	14 797
	TIER I podstawowy
	TIER I
	TIER I + II

[Handwritten signatures]

Fundusze własne	24 005	24 005	30 869
Współczynniki kapitałowe	12,98	12,98	16,69

W 2016 roku średnia wartość łącznego współczynnika kapitałowego według stanu na koniec poszczególnych miesięcy wyniosła 17,63 %.

Wymóg w zakresie funduszy na ryzyko kredytowe - kwoty stanowiące 8 % ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji

Tabela nr 9 - 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia CRR według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

Lp.	Klasa ekspozycji	8 % kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	213
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
6.	Ekspozycje wobec instytucji	56
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 770
8.	Ekspozycje detaliczne	3 047
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	7 002
10.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	241
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
15.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0
16.	Ekspozycje kapitałowe	169
17.	Inne pozycje	661
Razem wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego		13 160

Tabela nr 10 - Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

Waga ryzyka	Pierwotna wartość ekspozycji	Ekspozycja ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0 %	90 176	0	0
20 %	13 331	2 666	213
35 %	17 391	6 064	485
50 %	1 445	719	58
75 %	164 664	99 432	7 955
100 %	63 436	49 989	3 999
150 %	2 080	2 933	235
250 %	1 077	2 692	215
Razem	353 600	164 495	13 160

Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka rynkowego

Tabela nr 11 - Wymogi kapitałowe w odniesieniu do ryzyka rynkowego (dane w tys. zł)

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	Na dzień 31.12.2016 r. pozycja walutowa Banku nie przekraczała 2 % funduszy własnych. Wymóg kapitałowy nie był wyznaczany

Wymogi w zakresie funduszy własnych w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z metodą wskaźnika bazowego (art. 315 - 316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy jest równy 15 % wartości średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika. Wskaźnik jest sumą odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu CRR z odpowiednim znakiem.

Tabela nr 12 - Wskaźniki dotyczące wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne (dane w tys. zł)

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wskaźnik za okres 3 ostatnich lat (2013-2015)	10 913
2.	Współczynnik	15 %
3.	Wymóg na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2016 r.	1 637

Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej, dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz szacowany jest kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka istotnego, w celu dostosowania struktury kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych, odzwierciedlających wewnętrzną ocenę poziomu ekspozycji na ryzyko.

Tabela nr 13 - Ustalone wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka oraz kapitał wewnętrzny według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł):

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2016 r.
Fundusze własne, w tym:	30 869
Kapitał Tier I, w tym	24 005
Kapitał podstawowy Tier I	24 005
Kapitał dodatkowy Tier I	0
Kapitał Tier II	6 864
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym:	184 958
z tytułu ryzyka kredytowego	164 495
z tytułu ryzyka walutowego	0
z tytułu ryzyka operacyjnego	20 462
Łączny współczynnik kapitałowy	16,69
Współczynnik kapitału Tier I	12,98
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	12,98
Kapitał wewnętrzny	30 869

Na dzień 31.12.2016 r. Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej określone przepisami prawa. Łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 16,69 %, zatem wymogi w zakresie

adekwatności kapitałowej obowiązujące od 01.01.2016 r. na poziomie zalecanym przez KNF w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego (co najmniej 10,25 % dla współczynnika kapitału Tier I oraz 13,25 % dla łącznego współczynnika kapitałowego) zostały utrzymane.

Ryzyko generowane przez Bank było w pełni zabezpieczone funduszami własnymi. Przy obecnym poziomie funduszy własnych Bank posiada możliwości rozwoju skali działalności.

8. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KONTRAHENTA - ART. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

9. BUFORY KAPITAŁOWE - ART. 440

Nie dotyczy. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym zaimplementowała do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CRD IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. minimalne współczynniki kapitałowe dla sektora bankowego zostały powiększone o 1,25 p.p. w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego. Wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0 %. Wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez Ministra Finansów w drodze Rozporządzenia.

10. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO - ART. 441

Nie dotyczy. Bank nie jest Bankiem istotnym systemowo.

11. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 442

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należność przeterminowana - należność z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Jako okres przeterminowania należy rozumieć okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach należy przyjąć, jako okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty.

Należności z utratą wartości - ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych.

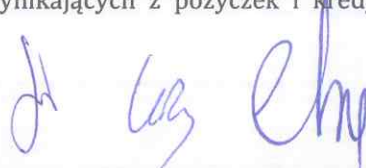
2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Zasady oraz tryb równoważenia skutków ryzyka, wynikającego z transakcji kredytowych, w drodze odpowiedniej klasyfikacji ekspozycji kredytowych, a także tworzenia i utrzymywania rezerw celowych w wysokości odpowiedniej do ponoszonego przez Bank ryzyka opisane zostały w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

Bank stosował pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie Zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banków (Dz. U. z 8.12.2015 poz. 2066).

Bank tworzył rezerwy celowe w odniesieniu do ekspozycji kredytowych, zaliczając je odpowiednio do:

1) kategorii „normalnych”, w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów

 30

detalicznych,

- 2) kategorii „pod obserwacją”,
- 3) ekspozycji „zagrożonych”, w tym do kategorii: „poniżej standardu”, „wątpliwych”, „straconych”.

Rezerwy celowe tworzy się na należności lub zobowiązania bilansowe, obejmujące jedynie należności główne, tj. kredyt - kapitał, z wyłączeniem odsetek także skapitalizowanych. Podstawą tworzenia rezerw celowych, jest kwota niespłaconej części ekspozycji.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym Rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, podstawą tworzenia rezerw celowych na należności kredytowe jest wartość nominalna kredytów z wyłączeniem odsetek, także skapitalizowanych. Prowizje uwzględnione w rachunku efektywnej stopy procentowej traktowane są dla potrzeb tworzenia rezerw celowych analogicznie jak odsetki skapitalizowane. Oznacza to, że ich wartość pomniejsza podstawę tworzenia rezerw celowych (Pismo NBP nr: NB-BPN-III-WL-523-463/03 z dnia 15.07.2003 roku w sprawie wyjaśnienia wątpliwości związanych ze stosowaniem wyceny wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej).

W związku z powyższym w Banku występują odsetki prowizyjne od należności zagrożonych rozliczane ESP traktowane jako odsetki skapitalizowane, które to powodują pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych.

Ustala się następujące wielkości tworzonych rezerw na ekspozycje kredytowe:

- 1) w zakresie ekspozycji kredytowych, wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” tworzy się w wysokości, co najmniej wymagalnego poziomu rezerw, stanowiącego - 1,5% ich podstawy;
- 2) w zakresie ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do kategorii „pod obserwacją” tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, obciążającego daną ekspozycję jednak w wysokości, co najmniej - 1,5% ich podstawy;
- 3) w zakresie ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do „grupy zagrożonych”, tworzy się rezerwę na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążonego daną ekspozycję, jednak w wysokości, co najmniej:
 - a) 20% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „poniżej standardu”,
 - b) 50% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „wątpliwych”,
 - c) 100% ich kwoty zaklasyfikowanej do kategorii „straconych”.
- 4) podstawę tworzenia rezerw celowych, stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowych bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji.
- 5) dopuszcza się tworzenie rezerw na inne aktywa i zobowiązania pozabilansowe, które mogą być zagrożeniem dla bezpieczeństwa depozytów gromadzonych w Banku. Decyzję w tym zakresie podejmuje Zarząd Banku na wniosek Komórki ds. monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych, zgodnie ze schematem kompetencji decyzyjnych określonym w załączniku do Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym (...).

W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązuje „Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

3. Średnia kwota ekspozycji w 2016 r. oraz stan ekspozycji przed i po uwzględnieniu technik redukcji ryzyka kredytowego

Tabela nr 14 - Całkowita i średnia wartość ekspozycji netto dla każdej klasy ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

Klasa ekspozycji	Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem współczynnika konwersji	Wartość ekspozycji netto	Średnia wartość ekspozycji netto w 2016 r.
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	27 364	27 364	27 272
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	13 329	13 329	13 678
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	40	40	40
Ekspozycje wobec instytucji	60 762	60 762	58 807
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	28 092	28 092	22 468
Ekspozycje detaliczne	68 080	67 980	63 801
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	141 483	140 375	134 259
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	2 237	2 032	1 722
Ekspozycje kapitałowe	2 115	2 115	1 977
Inne pozycje	10 097	10 097	9 832
RAZEM:	353 599	352 186	333 856

4. W zakresie rozkładu geograficznego ekspozycji (art. 442 pkt. d)

Bank Spółdzielczy w Jordanowie informuje, że zgodnie z zapisami Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Statutem Banku, posiada określony miejscowy zakres swojej działalności. Teren działania obejmuje województwo małopolskie. Bank działa również na terenie powiatu żywieckiego należącego do województwa śląskiego.

Struktura ekspozycji oraz wartość należności przeterminowanych w danej grupie kontrahentów przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 15 - Ekspozycje przeterminowane w podziale na istotne grupy kontrahentów według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

Treść		Zaangażowanie bilansowe brutto	Ekspozycje zagrożone brutto	Przeterminowane ogółem			
				do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	pow.180 dni
A.	Sektor finansowy (kasa i środki w Banku Zrzeszającym)	62 077	-	-	-	-	-
B.	Sektor niefinansowy	212 286	3 883	682	190	124	2 114
1.	Osoby prywatne	73 252	315	70	8	124	158
2.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	137 457	3 568	612	182	0	1 956
3.	Pozostałe podmioty niefinansowe	1 577	-	-	-	-	-
C.	Sektor samorządowy	13 359	-	-	-	-	-
D.	Papiery dłużne emitowane przez Skarb Państwa	26 047	-	-	-	-	-
E.	Papiery dłużne emitowane	-	-	-	-	-	-

	przez NBP						
F.	Obligacje emitowane przez BPS S.A.	307	-	-	-	-	-
G	Obligacje komunalne	-	-	-	-	-	-
H.	Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć m.in. dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowe.

Tabela nr 16 - Ekspozycje kredytowe w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

Ryzyko wynikające z koncentracji branżowej	31 grudnia 2016 r.	Wyszczególnienie		
Fundusze własne	30 869			
obligo kredytowe (nominał)	227 850			
Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	% w obligu	% w fund. własnych	% zaangażowania branżowego ogółem
RAZEM	171 390			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 160	2,26 %	16,71 %	3,01 %
- należności normalne	5 160			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	5.160			
Górnictwo i wydobywanie	4 475	1,96 %	14,50 %	2,61 %
- należności normalne	4 475			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	4 475			
Przetwórstwo przemysłowe	31 994	14,04 %	103,64 %	18,67 %
- należności normalne	31 994			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	31 994			
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2 167	0,95 %	7,02 %	1,26 %
- należności normalne	2 167			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	2 167			
Budownictwo	43 374	19,04 %	140,51 %	25,31 %
- należności normalne	41 785			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	1 589			
- należności stracone	-			
SUMA	43 374			
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włącz. motocykle	25 808	11,33 %	83,60 %	15,06 %

Dr Cz. Chy 33

- należności normalne	23 951			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	1 857			
SUMA	25 808			
Transport i gospodarka magazynowa	18 748	8,23 %	60,73 %	10,94 %
- należności normalne	18 566			
- należności pod obserwacją	182			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	18 748			
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	14 719	6,46 %	47,68 %	8,59 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	14 719			
Informacja i komunikacja	50	0,02 %	0,16 %	0,03 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	50			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	869	0,38 %	2,82 %	0,51 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	869			
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6 081	2,67%	19,70 %	3,55 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	6 081			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	253	0,11 %	0,82 %	0,15 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	253			
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 569	0,69 %	5,08 %	0,92 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	1 569			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz. społeczne (84)	13 369	5,87 %	43,31 %	7,80 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			

J. Cz. Chm

- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	13 369			
Edukacja	356	0,16 %	1,15 %	0,21 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	356			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 889	0,83 %	6,12 %	1,10 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	1 889			
Dział. związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0	0	0
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	0			
Pozostała działalność usługowa	509	0,22 %	1,65 %	0,3 %
- należności normalne	-			
- należności pod obserwacją	-			
- należności poniżej standardu	-			
- należności wątpliwe	-			
- należności stracone	-			
SUMA	509			

Poniższa tabela przedstawia kredyty udzielone dla klientów sektora niefinansowego i samorządowego według wartości nominalnej w podziale na terminy zapadalności.

Tabela nr 17 - Kredyty według terminów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Okres zapadalności	Kredyty według wartości nominalnej
1.	Do 1 miesiąca	2 496
2.	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 521
3.	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	54 652
4.	Powyżej 1 roku do 5 lat	73 737
5.	Powyżej 5 lat	87 551
6.	Bez określonego terminu	1 893
	Razem	227 850

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. zobowiązania pozabilansowe udzielone wyniosły 27 616 tys. zł. Zobowiązania udzielone podmiotom gospodarczym oraz rolnikom stanowiły 79 % pozycji pozabilansowych ogółem, a zobowiązania udzielone osobom prywatnym stanowiły 21 % zobowiązań pozabilansowych. W ogólnej kwocie zobowiązań pozabilansowych nie występują pozycje zagrożone.

Tabela nr 18 - Struktura zobowiązań pozabilansowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Treść	Ekspozycje ogółem normalne i pod obserwacją	Zagrożone
A.	Pozycje pozabilansowe udzielone	27 616	-
1.	Sektor finansowy	0	-
2.	Osoby prywatne	5 790	-

[Handwritten signature]

3.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	21 816	-
4.	Pozostałe podmioty niefinansowe	0	-
5.	Sektor budżetowy	10	-
B.	Pozycje pozabilansowe otrzymane	0	-
1.	Sektor finansowy	0	-

Wielkość ekspozycji, w której odnotowano opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek w stosunku do warunków, które określone zostały w umowie, dotyczyła ekspozycji wobec sektora niefinansowego. Suma tych ekspozycji na 31.12.2016 roku wyniosła 3 110 tys. zł.

Tabela nr 19 - Ekspozycje przeterminowane w podziale na grupy według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

	Treść	Ekspozycje bilansowe przeterminowane (według wartości brutto)			
		do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	pow.180 dni
A.	Sektor niefinansowy	682	190	124	2 114
1.	Kredyty operacyjne	612	182	-	-
2.	Kredyty na cele konsumpcyjne	70	8	124	7
3.	Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	-	-	-	151
4.	Kredyty na nieruchomości pozostałe	-	-	-	1 956
5.	Kredyt w rachunku karty kredytowej	-	-	-	-
6.	Kredyty pozostałe	-	-	-	-

Na koniec 2016 roku Bank utworzył rezerwy w kwocie 2 245 tys. zł i było to o 809 tys. zł więcej niż wynosił stan na początek roku. Wartość bilansowa brutto należności zagrożonych na 31.12.2016 roku wyniosła 3 883 tys. zł, a wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami na dzień 31.12.2016 r. wyniósł 57,82 %.

Tabela nr 20 - Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych (dane w tys. zł)

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
1. Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	1 436	1 203	0	395	2 245
- w sytuacji normalnej - kredyty konsumenckie	39	80	0	33	86
- pod obserwacją	100	200	0	300	0
- poniżej standardu	33	0	0	3	31
- wątpliwe	1 258	520	0	57	1 722
- stracone	6	403	0	2	406
2. Rezerwy cel. od nal. sektora budżetowego	0	0	0	0	0
Razem	1 436	1 203	0	395	2 245

12. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – ART. 443

Składnik aktywów jest traktowany, jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Według stanu na dzień 31.12.2016 r. Bank nie posiadał aktywów obciążonych.

Tabela nr 21 – Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa razem	-		323 883	
Kredyty na żądanie	-		12	
Instrumenty udziałowe	-	-	1 808	1 746
Dłużne papiery wartościowe	-	-	26 353	26 152
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-		244 259	
Inne aktywa	-		51 451	

13. KORZYSTANIE Z ECAI – ART. 444

Nie dotyczy. Bank nie korzysta z ratingów.

14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – ART. 445

Tabela nr 22 - Wielkość wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe według stanu na dzień 31.12.2016 r.

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	Na dzień 31.12.2016 r. pozycja walutowa Banku nie przekraczała 2 % funduszy własnych. Wymóg kapitałowy nie był wyznaczany

W Banku nie występuje portfel handlowy. Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

15. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – ART. 446

1. Bank przyjmuje definicję, że ryzyko operacyjne jest to ryzyko wynikające z możliwości wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne. Wg definicji stosowanej w Banku ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka reputacji oraz ryzyka strategicznego. Zgodnie z wytycznymi EUNB (CEBS) ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko IT (ryzyko bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego) oraz ryzyko braku zgodności - Bank zarządza odrębnie ryzykiem braku zgodności.
2. Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:
 - 1) identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku;

- 2) utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku;
 - 3) monitorowanie i raportowanie incydentów o których mowa w pkt 2;
 - 4) tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego;
 - 5) wykorzystanie mapy ryzyka operacyjnego w opracowaniu Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym (zawierającej min. plan nakładów inwestycyjnych), Polityki kadrowej, itp., stanowiących element „Polityk w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Jordanowie”;
 - 6) kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku;
 - 7) ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego;
 - 8) gromadzenie informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego mających miejsce w najbliższym otoczeniu Banku oraz w miarę możliwości o sposobach pokrycia strat ww. zdarzeń i podjętych działaniach mitygujących;
 - 9) przywrócenie (możliwie najszybsze) dostępności systemów informatycznych, które uległy awarii, w celu minimalizacji wpływu tych awarii na pracę użytkowników.
3. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru, wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia).
 4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016 r. wyniósł 1 637 tys. zł.
 5. W Banku prowadzone było systematyczne gromadzenie danych związanych z ryzykiem operacyjnym w dedykowanym do tego celu systemie informatycznym.
 6. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego – zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w systemie OperNet w 2016 roku prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 23 - Ilość i wysokość strat operacyjnych w 2016 roku

L.p.	Rodzaj zdarzenia	Ilość	Wielkość straty (w tys. zł)
1.	Oszustwo wewnętrzne	-	-
2.	Oszustwo zewnętrzne	5	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3	27
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-	-
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	5	2
6.	Zakłócenia działalności i awarie systemów	35	3
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	125	0
Razem:		173	32

7. W badanym okresie nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.
8. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, dokonuje ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności, podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

16. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 447

1. Według stanu na dzień 31.12.2016 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.

2. Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się w dniu ich nabycia lub powstania do następujących kategorii:
 - a) aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu;
 - b) udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne Banku;
 - c) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;
 - d) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Tabela nr 24 - Instrumenty finansowe według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

L. p.	Nazwa podmiotu	Rodzaj instrumentu	Wartość bilansowa
1.	BPS S.A.	Akcje serii H	634
		Akcje serii I	5
		Akcje serii J	137
		Akcje serii L	250
		Akcje serii M	370
		Akcje serii O	245
		Akcje serii T	100
		Akcje serii W*	150
		Akcje serii Z*	50
2.	PartNet Sp. z o.o.	Udziały	62
3.	BPS S.A.	Obligacje BPS serii BPS718	307
4.	SSOZ BPS	Udział	2
		Wpisowe	3

* na dzień 31.12.2016 r. akcje te nie zostały zaksięgowane (znajdują się na koncie rozrachunków) w związku z brakiem certyfikatów potwierdzających ich zakup w BPS S.A.

3. Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.
4. W Banku nie wystąpiły zrealizowane zyski lub straty z tytułu sprzedaży i likwidacji oraz niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w funduszach własnych.

17. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 448

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia:

1. Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz w konsekwencji na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest w ramach obowiązującej „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” oraz Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Ponadto Bank posiada przyjęte uchwałą Zarządu Banku „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”, które określają sposób identyfikowania, pomiaru, monitorowania oraz kontroli ryzyka stopy procentowej w Banku.
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:
 - a) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku oraz
 - b) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyk bankowych.
4. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku realizowane jest dla czterech podstawowych kategorii ryzyka stopy procentowej:
 - 1) **ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania** – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych

posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych,

- 2) **ryzyko bazowe** – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych; ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych; ryzyko bazowe wzmocnione jest poprzez stosowane przez Bank mnożniki (wskaźniki) określających relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,
- 3) **ryzyko opcji klienta** – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku, np. kredyty i papiery wartościowe zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłat, kredyty o zmiennej stopie procentowej mające wyraźne lub ukryte opcje na górny limit stopy procentowej (lub też brak opcji na dolny limit), prawo wycofania depozytu przed upływem terminu. Analiza ryzyka opcji klienta obejmuje ocenę zrywalności depozytów oraz ocenę stopnia spłacania przed terminem kredytów. Jako znaczący poziom wykorzystania opcji klienta uznaje się sytuację gdy:
 - a) zrywalność depozytów terminowych - udziału depozytów zlikwidowanych przed terminem w depozytach terminowych ogółem; monitorowaniu zrywalności poddawane są depozyty podmiotów finansowych niebankowych, gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, oraz instytucji sektora rządowego i samorządowego, których wartość jest równa lub większa od kwoty 2.000,00 zł. Poza ograniczeniem kwotowym, jako depozyt zerwany przed terminem uważa się depozyt, którego likwidacja nastąpiła po 1 dniu od terminu zdeponowania bądź wymagalności,
 - b) łączna kwota kredytów spłacanych przed terminem przekroczy w okresie analizowanego miesiąca 5 % kwoty kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją; dla potrzeb niniejszych Zasad za przedterminową spłatę kredytu uznaje się przypadek, gdy kwota spłacana przed terminem wynosi co najmniej 1 złoty i jednocześnie wyprzedzenie w stosunku do ustalonego (umownego) harmonogramu spłat wynosi co najmniej 5 dni.
- 4) **ryzyko krzywej dochodowości** – wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu; relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych.
5. Pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank dokonuje w okresach miesięcznych. Wyniki wspomnianego pomiaru przedstawiane są w formie analizy Zarządowi (w okresach miesięcznych) oraz Radzie Nadzorczej (w okresach kwartalnych).
6. Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej stosuje:
 - a) metodę luki (jako podstawowe narzędzie analityczne),
 - b) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
 - c) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.
 - d) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej Banku.
7. Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez system limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów Banku. Limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Zespół ds. analiz i ryzyk. W przypadku przekroczenia ustanowionych limitów, Zespół ds. analiz i ryzyk informuje Zarząd (członka Zarządu) o stopniu przekroczenia limitu, przedstawiając jednocześnie wyjaśnienie przyczyn tego przekroczenia. W roku 2016 wszystkie limity ograniczające ryzyko stopy procentowej były przestrzegane.
8. W związku z niewystępowaniem aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, Bank nie określa zasad ograniczania tego ryzyka po stronie aktywnej bilansu. W pasywach do pozycji o nieokreślonym terminie wymagalności zalicza się:
 - 1) środki na rachunkach bieżących podmiotów gospodarczych,

- 2) środki na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych osób fizycznych,
 - 3) środki na rachunkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego.
9. Bank ogranicza ryzyko związane z możliwością nadmiernego odpływu środków o nieokreślonym terminie wymagalności, poprzez świadczenie kompleksowych usług związanych z obsługą rachunków bieżących.

Analiza ryzyka stopy procentowej na dzień 31.12.2016 r. wykazała, że:

- a) łączne niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi wynosi 21 177 tys. zł (wskaźnik luki 0,07), co oznacza, że występuje ogółem luka dodatnia, przeliczaniu w okresie do 12 miesięcy może ulec 94,2 % aktywów oraz 100,0 % pasywów,
- b) zmiana wyniku odsetkowego na skutek istniejącego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi uwzględniając jednocześnie ryzyko przeliczania oraz ryzyko bazowe, a więc nierównomierne zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w Banku, przy założonej zmianie stóp procentowych NBP o 1 pp., zmiana wyniku odsetkowego wyniesie -1 233,1 tys. zł, stanowiąc -4,0 % funduszy własnych; biorąc pod uwagę wyliczenie zmiany wyniku odsetkowego przy ryzyku niedopasowania terminów przeliczania na poziomie -110,1 tys. zł (przy założonym jednoczesnym spadku wszystkich stóp procentowych w Banku o 1 pp.), samo ryzyko bazowe, rozumiane jako nierównomierna zmiana oprocentowania aktywów i pasywów Banku, daje spadek wyniku odsetkowego w wysokości łącznej -1 123,0 tys. zł. Niekorzystnym byłby nagły spadek stóp procentowych o 2 pp. (test warunków skrajnych - *stress test*) zmiana dochodu z tytułu ryzyka przeliczania i ryzyka bazowego łącznie wyniesie -1754,3 tys. zł, stanowiąc 5,7 % funduszy własnych. Wyniki testów warunków skrajnych wskazują, że potencjalne straty z tytułu ryzyka stopy procentowej mają pokrycie w funduszach własnych alokowanych na to ryzyko.

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo instytucji do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez kierownictwo instytucji, z podziałem na poszczególne waluty:

1. Bank w ramach analizy ryzyka stopy procentowej przeprowadza testy warunków skrajnych, które posiadają założenie, że stopy procentowe zmienią swoje oprocentowanie o 2 p. p. Wyniki przeprowadzonych testów są odnoszone do funduszy własnych i wyniku odsetkowego Banku. W ten sposób określa się możliwy negatywny oraz pozytywny wpływ zmian stóp procentowych na fundusze własne oraz wynik odsetkowy. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich walut łącznie, po przeliczeniu na PLN. Bank nie prowadzi działalności kredytowej w walutach obcych.
2. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z częstotliwością miesięczną. Wyniki testów warunków skrajnych przedstawiane są w formie analizy Zarządowi (w okresach miesięcznych) oraz Radzie Nadzorczej (w okresach kwartalnych).

18. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE - ART. 449

Nie dotyczy. Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

19. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - ART. 450

1. „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku.
2. W 2016 roku prawidłowość „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” poddana została kontroli wewnętrznej instytucjonalnej przeprowadzonej przez Departament Audytu Banku BPS S.A. Wyniki kontroli zostały przedstawione Radzie Nadzorczej.

3. Rada Nadzorcza Banku sprawowała nadzór nad wynagrodzeniami w/w osób ustalając wysokość stałych i zmiennych składników. W roku 2016 Rada Nadzorcza odbyła 9 posiedzeń.
4. Biorąc pod uwagę wielkość Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizacją, charakterem, skalą i stopniem złożoności działalności, w Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
5. Zgodnie z Uchwałą Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, a także na podstawie pisma Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23.12.2011 r. do osób zajmujących stanowiska kierownicze zaliczono wyłącznie członków Zarządu.
6. Wypłata całości zmiennych składników wynagrodzenia menedżerom będącym członkami Zarządu uzależniona jest od pozytywnej oceny przez Radę Nadzorczą realizacji „Strategii działania Banku”, „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”, „Polityk w zakresie zarządzania ryzykami przez Bank Spółdzielczy w Jordanowie” i „Planu ekonomiczno-finansowego Banku Spółdzielczego w Jordanowie”. Uruchomienie części odroczonej następuje pod warunkiem uzyskania przez menedżera będącego członkiem Zarządu pozytywnej oceny efektów pracy za roczny okres oceny. Ocena efektów pracy każdego menedżera będącego członkiem Zarządu, pod kątem wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się corocznie po zakończeniu roku obrotowego i po uprawomocnieniu się uchwał Walnego Zgromadzenia za poprzedni rok obrachunkowy.

Ocena efektów pracy menedżerów będących członkami Zarządu:

1. Ocena efektów pracy menedżerów obejmująca cały rok obrachunkowy dokonywana jest w oparciu o wyniki całego Banku.
2. Oceny efektów pracy menedżerów będących członkami Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.
3. Pozytywna ocena danego członka Zarządu po każdym okresie oceny jest udzielana, jeżeli spełnione zostały łącznie wszystkie obligatoryjne warunki oraz spełniony został co najmniej jeden warunek, spośród warunków fakultatywnych.
4. Warunki obligatoryjne dotyczące oceny efektów pracy to:
 - 1) w ocenianym okresie w stosunku do członka Zarządu nie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze przez organy ścigania dotyczące podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Banku,
 - 2) członek Zarządu uzyskał absolutorium na Zebraniu Przedstawicieli za działalność w ocenianym roku,
 - 3) w stosunku do Banku, w okresie ocenianego roku:
 - a) nie jest prowadzona likwidacja,
 - b) nie zostało wydane postanowienie o upadłości,
 - c) nie jest prowadzone postępowanie naprawcze,
 - d) współczynnik kapitałowy Banku wyniósł co najmniej 12 % wg stanu na koniec okresu oceny.
5. Warunki fakultatywne dotyczące oceny efektów pracy to:
 - 1) w okresie ocenianego roku nie zostały nałożone na Bank decyzje administracyjne lub prawomocne wyroki sądowe, zobowiązujące Bank do zapłaty kwoty przekraczającej 1 % funduszy własnych. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 34 %;
 - 2) średnioroczny wskaźnik nieregularności portfela kredytowego nie przekroczył poziomu 5 %. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 33 %;

- 3) Bank osiągnął roczny wynik finansowy netto na poziomie nie niższym niż 90 % wyniku ustalonego w planie finansowym. Nie spełnienie warunku stanowi podstawę do pomniejszenia kwoty odroczonego wynagrodzenia zmiennego o 33 %.

W poniższych tabelach przedstawione zostały informacje o sumie wypłaconych w 2016 r. wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF.

Tabela nr 25 - Informacje o sumie wypłaconych w 2016 r. wynagrodzeń (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy) osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu Uchwały 258/2011 KNF

L.p.	Stanowiska kierownicze	Stałe składniki	Zmienne składniki (w tym podlegające odroczeniu)	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	712	273	3
2.	Pozostali pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF	-	-	-

Tabela nr 26 - Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy), z podziałem na obszary działalności w Banku Spółdzielczym w Jordanowie (w tys. zł)

L.p.	Obszar działalności	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
1.	Działalność operacyjna	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
2.	Zarządzanie bankiem	985	nie dotyczy	985

Tabela nr 27 - Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń (wraz z kosztem składek ZUS Pracodawcy), z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie stałe	3	nie dotyczy	3
Wynagrodzenie stałe	712	nie dotyczy	712
Liczba osób otrzymujących wynagrodzenie zmienne	3	nie dotyczy	3
Wynagrodzenie zmienne	273	nie dotyczy	273
Liczba osób uzyskujących odprawy	0	nie dotyczy	0
Wartość odpraw	0	nie dotyczy	0
Najwyższa wypłata odprawy	0	nie dotyczy	0
Premia odroczone za rok 2015 (wypłacona w roku 2016)	95	nie dotyczy	95
Premia odroczone za rok 2016 (do wypłaty w roku 2017)	109	nie dotyczy	109

6. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - nie dotyczy – żaden z członków Zarządu nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości przekraczającej 1 mln EUR.

20. DŹWIGNIA FINANSOWA – ART. 451

Wskaźnik dźwigni – „dźwignia finansowa” oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych – wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni oznacza wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

„Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jordanowie” reguluje proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Bank przy obliczaniu wskaźnika dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia 575/2013. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1.

Tabela nr 28 - Wartość wskaźnika dźwigni finansowej w 2015 i 2016 roku

Wskaźnik dźwigni	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier I	7,37 %	7,06 %
Wskaźnik dźwigni – wykorzystując przejściową definicję Kapitału Tier I	7,44 %	7,12 %

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, Bank ujawnia następujące dane:

Tabela nr 29 - Wskaźnik dźwigni – formularz do celów ujawniania informacji

Dzień odniesienia	31.12.2016 r.
Nazwa podmiotu	Bank Spółdzielczy w Jordanowie
Poziom stosowania	Indywidualny

Tabela nr 30 - Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	324 570
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	12 644
7	Inne korekty	- 152
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	337 062

Inne korekty obejmują odsetki zastrzeżone oraz wartości niematerialne i prawne, które korygują miarę ekspozycji całkowitej.

Tabela nr 31 - Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych	
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	324 570	
2	Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I	- 152	
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	324 418	
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych			
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych			
Inne ekspozycje pozabilansowe			
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	27 616	
18	Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego	- 14 972	
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	12 644	
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)			
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		„w pełni wdrożone”	„przejściowa”
20	Kapitał Tier I	23 811	23 987
21	Ekspozycje wskaźnika dźwigni	337 062	337 062
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	7,06	7,12
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
EU 23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Wg w pełni wdrożonej definicji kapitału Tier I	Wg przejściowej definicji kapitału Tier I
EU 24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-	-

Tabela nr 32 - Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) według stanu na dzień 31.12.2016 r. (dane w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w Rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	324 570
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	324 570

EU-4	Obligacje zabezpieczone	0
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	27 365
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	13 359
EU-7	Instytucje	60 762
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	128 992
EU-9	Ekspozycje detaliczne	54 202
EU-10	Przedsiębiorstwa	25 646
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 032
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	12 212

Tabela nr 33 - Tabela LRQua: Informacje jakościowe

L.p.	Wyszczególnienie	Opis
1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank monitoruje wskaźnik dźwigni finansowej i utrzymuje go na poziomie powyżej założonego limitu wewnętrznego. Poziom wskaźnika dźwigni jest raportowany w ramach raportów adekwatności kapitałowej dla Zarządu Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte decyzje o ograniczeniu poziomu dźwigni finansowej.
2	Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Ujawniony wskaźnik na koniec 2016 roku był niższy w porównaniu do stanu na 31.12.2015 r. (tabela nr 26). Wynikało to z relatywnie większego wzrostu miary ekspozycji całkowitej niż funduszy własnych, składających się na wskaźnik dźwigni.

21. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 452

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB.

22. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- 1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń (...)”,
- 2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym (...)”,
- 3) techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jordanowie”,
- 4) W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank Spółdzielczy w Jordanowie przyjmuje zabezpieczenia. Ogólne zasady dotyczące zabezpieczeń określone są w obowiązującej w Banku „Polityce kredytowej”, a także w „Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”. Szczegółowe warunki dotyczące zasad ustalania form zabezpieczeń, ich wartości, ewidencjonowania, pełnego katalogu prawnych form zabezpieczeń, wymogów dokumentacyjnych, a także zasad postępowania pracowników określone są w „Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w

Jordanowie” oraz w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”.

Bank Spółdzielczy w Jordanowie stosuje następujące formy zabezpieczeń:

- weksel in blanco,
 - kaucja pieniężna,
 - blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym (w tym na rachunku książeczki oszczędnościowej, wkładów oszczędnościowych),
 - pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
 - poręczenie cywilne,
 - poręczenie wekslowe,
 - gwarancja,
 - przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
 - cesja praw z umów ubezpieczenia,
 - przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do gatunku,
 - przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie co do tożsamości,
 - zastaw rejestrowy,
 - zastaw zwykły,
 - hipoteka umowna,
 - hipoteka przymusowa,
 - przystąpienie do długu,
 - przejęcie długu,
 - ubezpieczenie kredytu,
 - gwarancja Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach portfelowej linii gwarancyjnej DE MINIMIS, której zasady udzielania zawierają odrębne przepisy dotyczące udzielania kredytów zabezpieczonych ww. gwarancjami,
 - gwarancja Małopolskiego Regionalnego Funduszu Poręczeniowego, której zasady udzielania zawierają odrębne przepisy dotyczące udzielania kredytów zabezpieczonych ww. gwarancjami.
- 5) Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi opisuje: „Instrukcja ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” Tekst jednolity na 4.11.2015 r.
- Główne rodzaje zabezpieczeń przyjęte przez Bank Spółdzielczy w Jordanowie:
- A) hipoteka:
- wartość przyjmowanych zabezpieczeń na nieruchomości powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania,
 - głównym sposobem wyceny nieruchomości jest „Wycena” dokonana przez rzeczoznawcę majątkowego,
 - nieruchomości zabudowane powinny być ubezpieczone w zakresie adekwatnym do przedmiotu ubezpieczenia;
- B) weksel in blanco;
- C) poręczenie osobowe – poręczyciel powinien posiadać zdolność kredytową;
- D) ubezpieczenie kredytobiorcy na życie;
- E) cesja praw z polisy ubezpieczeniowej;
- F) pełnomocnictwo do rachunku bieżącego.
- 6) Bank stale monitoruje zmiany cen nieruchomości, będących zabezpieczeniem kredytów, korzystając z zewnętrznej bazy nieruchomości Spółdzielczej Bazy Nieruchomości SBN oraz monitoruje zmiany na rynku nieruchomości.
- 7) Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
- a) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - b) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - c) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

Tabela nr 34 - Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego – informacje dotyczące ryzyka koncentracji w pojedynczym instrumencie zabezpieczającym według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

Wyszczególnienie	Limit (% uznanego kapitału)	Stan koncentracji na dzień 31.12.2016 r.
Suma	max. limit	
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	1%	0,11%
Gwarancja	1%	0,00%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	45%	32,52%
Hipoteka komercyjna pozostała	40%	33,78%
Poręczenie według prawa cywilnego	1%	0,02%
Przelew (cesja) wierzytelności	10%	1,58%
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	4%	2,00%
Przystąpienie do długu	1%	0,00%
Ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe	5%	3,76%
Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	35%	14,52%
Zastaw rejestrowy	3%	0,02%
Pozostałe zabezpieczenia	30%	11,68%

Ustanowione limity dla poszczególnych form zabezpieczeń na dzień 31.12.2016 r. nie zostały przekroczone w 2016 roku.

23. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO – ART. 454

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

24. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – ART. 455

Nie dotyczy. Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem. Systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

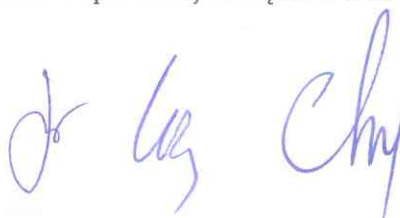
Bank zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzania ryzykiem).

1. Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”. Strategia ta określa istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku, rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania ryzykiem, zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zasady kontroli wewnętrznej, a także apetyt na ryzyko.

Podstawowe założenia zarządzania ryzykiem:

- 1) W Banku funkcjonuje system zarządzania zgodny z przepisami ustawy Prawo bankowe, który obejmuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej. System zarządzania ryzykiem stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, które zachodzą w Banku, a także do oceny prowadzonej działalności.
- 2) Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka.
- 3) W celu realizacji procesów wymienionych w pkt powyżej, w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.
- 4) Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:
 - dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu;
 - stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki;
 - monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR;
 - szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE;
 - analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
 - uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego);
 - agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku;
 - raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej;

- audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku;
 - wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
- 5) Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.
- 6) Bank w ramach oceny procesu szacowania adekwatności kapitałowej (przeгляд zarządczy) określa mapę ryzyk występujących w Banku w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013 r., zwanej dalej Dyrektywą UE, tj. ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:

- ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe, oraz
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko operacyjne (w tym ryzyko braku zgodności),
- ryzyko płynności i finansowania,
- ryzyko biznesowe (w tym wyniku finansowego),
- ryzyko bancassurance,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk,
- ryzyka trudnomierzalne.

Bank weryfikuje istotność w/w ryzyk w procesie przeglądu zarządczego „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Jordanowie”.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod kątem ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa z uwzględnieniem zmian w skali działalności Banku, a także zmian organizacyjnych.

Proces zarządzania ryzykiem:

1. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi. W/w Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku. Strategia ta podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespół ds. analiz i ryzyk. Analizy te przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
2. „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku mające charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych oraz założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
3. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- a) Rada Nadzorcza,
- b) Zarząd,
- c) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
- d) Komórka monitorująca ryzyko (Zespół ds. analiz i ryzyk),
- e) Komórka ds. zgodności,
- f) Analityk Kredytowy,
- g) Komórka ds. monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
- h) Audyt wewnętrzny, z ramienia SSOZ BPS,
- i) Pozostali pracownicy Banku.

Rada Nadzorcza:

- dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność,
- uzyskuje informacje dotyczące efektywności zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników przeglądów zarządczych, a także wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, jak również audytów zewnętrznych,
- zatwierdza w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie” ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

Zarząd:

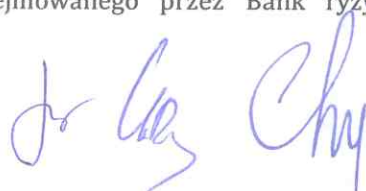
- odpowiada za opracowanie i wdrożenie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jordanowie”, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne, dokonanie weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,
- zobowiązany jest zapewnić, aby system zarządzania ryzykiem był skuteczny, to znaczy, by proces zarządzania tym ryzykiem był realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli, monitorowania i raportowania,
- podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem, w ramach posiadanych kompetencji. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.

Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym:

odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.

Komórka monitorująca ryzyko (Zespół ds. analiz i ryzyk):

monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jordanowie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Jordanowie” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem, jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i Strategii ryzyka Banku oraz prowadzonej działalności.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowane do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa bankowego oraz Uchwał nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Jordanowie zatwierdza niniejsze Ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom według stanu na dzień 31.12.2016 r., w których umieszczono informacje na temat ryzyka, omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, oraz które zawierają kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank Spółdzielczy w Jordanowie.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis	PREZES ZARZĄDU
Agnieszka Mroszczak	Prezes Zarządu	12.07.2017r.	 mgr Agnieszka Mroszczak
Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis	WICEPREZES ZARZĄDU
Halina Trzop	Wiceprezes Zarządu	12.07.2017r.	 Halina Trzop
Imię i nazwisko	Stanowisko	Data i podpis	WICEPREZES ZARZĄDU
Kazimierz Rusin	Wiceprezes Zarządu	12 VII 2017r.	 mgr Kazimierz RUSIN

Informacja na temat ogólnego profilu ryzyka

W roku 2016 nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku, a działania podejmowane przez Bank zapewniały stabilny oraz zrównoważony rozwój. Na dzień 31.12.2016 r. Bank nie posiadał portfela handlowego oraz nie przeprowadzał transakcji pochodnych obarczonych ryzykiem rynkowym. Stosowane w Banku Strategie, Polityki oraz metody zarządzania ryzykami, w tym również poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące ogólny poziom (profil) ryzyka:

Wskaźniki finansowe

	Wykonanie 31.12.2016 r.
Należności od podmiotów niefinansowych i budżetu netto	223 401
Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie zgodnie z Rekomendacją S brutto	153 581
Detaliczne ekspozycje kredytowe zgodnie z Rekomendacją T	17 351
Lokaty międzybankowe	20 842
Papiery wartościowe	28 099
Depozyty terminowe	176 910
Ilość rachunków bieżących i ROR	7 959
Suma bilansowa	323 891
Przychody	16 092
Koszty	12 789
Zysk brutto	3 303
Zysk netto	2 518
Wynik z tytułu odsetek	8 650
Fundusze własne	30 869
Kapitał podstawowy TIER 1 (CET1)	24 005
Kapitał TIER 1	24 005
Kapitał TIER 2	6 864
Współczynnik kapitałowy	16,69
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	16,69
Współczynnik kapitału podstawowego TIER 1	12,98
Współczynnik kapitału TIER 1	12,98
Wskaźnik dźwigni	7,06

Projekcja podstawowych wskaźników akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka

	Wykonanie 31.12.2016 r.
Ryzyko kredytowe	
Udział kredytów w sumie bilansowej	70,35 %
Wskaźnik pokrycia kredytów funduszami własnymi	13,54 %
Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	1,65 %
Średni wskaźnik LtV (bieżący)	28,34 %
Ryzyko płynności i finansowania	
Udział aktywów trwałych w sumie bilansowej	1,39 %
Udział środków płynnych w sumie bilansowej	25,70 %
Luka płynności krótkoterminowej (M1)	34 929
LCR	1,26 %
Ryzyko stopy procentowej	
Marża procentowa	2,56 %
Ryzyko operacyjne	
Koszty ryzyka operacyjnego nie wyższe niż 2 % funduszy własnych Banku	33 tys. zł
Wskaźnik rotacji kadr	0,08
Ryzyko walutowe	
Skala działalności walutowej jako % aktywów	2,5 %
Pozycja całkowita	543,00 zł

Niniejszą Informację zatwierdzono na posiedzeniu Zarządu w dniu 12.07.2017 r.

BANK SPÓŁDZIELCZY
w Jordanowie

